

Høringsinnspill til Kommunal- og forvaltningskomiteen – statsbudsjettet 2021

I omstillingen av Norge har innovasjonsselskapene en helt sentral rolle. Sammen bygger vi sterke innovasjonsmiljøer hvor gründere, etablert næringsliv, forskning og kapital møtes for å utvikle fremtidens næringsliv. Foreningen for innovasjonsselskaper i Norge - FIN - er en bransjeforening i Abelia med medlemmer som jobber med inkubasjon, klyngeutvikling, kommersialisering fra forskning og tidligfasekapital.

FIN berømmer regjeringen for å satse på samarbeid i Europa og eksportfremmende tiltak. Samarbeid i Horisont Europa, Interreg, Digital Europe Programme og COSME er viktig for å matche norske innovasjons- og forskningsmiljøer med Europa og bygge nettverk som bidrar til økt markedstilgang.

Å stimulere til økt innovasjonstakt innen eksisterende ordninger som har vist seg å ha en god effekt på arbeidsplasser og verdiskaping, er også av stor betydning. De regionale og nasjonale virkemidlene må mobilisere og kvalifisere norsk næringsliv til å utvikle produkter og tjenester som *kan* eksporteres. Her har fylkeskommunene en viktig rolle. Innovasjonsselskapene mottar finansiering fra fylkene for å ha prosjekter til regional utvikling, og regionene er også ofte deleiere av innovasjonsselskapene.

Effektene av korona slår inn for deler av næringslivet og for innovasjonsselskapene også i 2021. Innovasjonsselskapene er lokalisert over hele landet og har daglig kontakt med SMB og norsk næringsliv. Tiltakspakkene som er innført i 2020 har ikke vært tilstrekkelige for å holde aktivitetsnivået oppe, og nå er innovasjonstakten i ferd med å reduseres. Regjeringen satser ikke i tilstrekkelig grad på kvalifiserende og mobiliserende næringsutvikling i en tid hvor behovet for entreprenørskap og nye arbeidsplasser kanskje er større enn noen gang.

Kap 542 Internasjonalt samarbeid og kap. 553 Regional og distriktsutvikling

FIN er glad for den sterke satsingen på forskning, næringsutvikling og eksport i det europeiske samarbeidet. Deltakelse i europeiske samarbeidsprogram som Horisont Europa, Digital Europe Programme og Interreg er avgjørende for næringsutvikling i et lite land som Norge.

Kap. 553 Regional og distriktsutvikling, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling

Fylkeskommunene overtok oppdragsgiveransvaret for fem næringsrettede ordninger fra 1.1.2020, deriblant inkubasjonsprogrammet i regi av Siva. I 2020 ble det bevilget 763,3 mill. kr. til de fem næringsrettede ordningene og i 2021 er bevilgningen foreslått på 780,7 mill. kr, noe som tilsvarer en prisjustering.

Gjennom inkubasjonsprogrammet (33 inkubatorer) får ca. 1 850 bedrifter tilgang til nettverk, partnere, kompetanse og fasiliteter, der bedriftene raskere kan lykkes med sin vekst og utvikling. Inkubatorene har et spesielt ansvar for å bidra til innovasjon og kommersialisering både hos oppstartsbedrifter og i eksisterende næringsliv. Systematisk innovasjonsarbeid over tid har gitt meget gode resultater som har en dokumentert effekt på arbeidsplasser og verdiskaping.

Inkubasjonsprogrammet har mottatt 97,5 mill. kr. i 2020. I Prop. 142 S lagt frem 21. september, er det

foreslått en økt bevilgning på 40 mill. kr. øremerket inkubasjons- og næringshageprogrammene for 2020. Denne proposisjonen har i skrivende stund ikke blitt behandlet av Stortinget.

Da korona-pandemien traff Norge i midten av mars, opplevde inkubatorene en økt etterspørsel etter deres tjenester, og inkubatorene svarte med å bistå flere gründere enn hva som er tilfelle i løpet av et normalår. Kravet om egenandel for bedriftene som er i inkubasjon, og er berørt av Covid-19, bortfalt for 2020 da disse bedriftene ikke har midler til å betale for inkubasjonstjenestene.

Regjeringen har foreslått en prisjustert videreføring av bevilgningen til inkubatorene *før* Covid19-tiltak. Inkubatorene er i en situasjon hvor etterspørselen etter deres tjenester er rekordstor, men flere har måttet redusere sitt tilbud til bedrifter da de ikke har mer midler. Samtidig er behovet for entreprenørskap og nye arbeidsplasser svært stort, og dette vil vedvare i 2021. En undersøkelse gjennomført av Siva i september viser at 70 av bedriftene i inkubasjon forventer å være rammet av Covid-19, også i 2021. Det er derfor behov for å videreføre bortfallet av egenandeler i 2021, et tiltak som koster penger.

FIN foreslår:

- En styrket bevilgning på 195 mill. kr. øremerkes inkubasjonsprogrammet.
- Bortfall av kravet om egenandeler for bedrifter i inkubasjon berørt av Covid-19 videreføres for 2021 (gjelder tilskudd under art. 28 *Innovasjonsstøtte til små og mellomstore bedrifter* med krav om 25 % egenfinansiering).

Kap. 553 Regional og distriktsutvikling, post 74 Klynger og innovasjon

FIN støtter å prioritere en god oppfølging av revidert klyngeprogram og delprogrammet for modne klynger. Vi er svært positive til at klyngene gis flere eksportrettede oppgaver. Klyngene bidrar til å styrke samspeillet mellom næringslivet, academia, innovasjonsmiljøer og offentlig sektor. De er aktører og virkemidler som øker kompetansedelingen, bedre utnyttelse av ressurser og infrastruktur innen viktige områder for Norge som maritim sektor, fornybar energi, helse og kunstig intelligens. I tillegg mobiliserer de til økt deltakelse i EU-program som Horisont Europa, og vil kunne ta en viktig rolle i program som COSME, Digital Europe og European Digital Innovation Hubs.

Når klyngene har vist seg å ha en stor effekt på omstilling og utviklingen av norsk næringsliv, er dette aktører og virkemidler som bør utnyttes i større grad for å øke innovasjonstakten. For 2021 er bevilgningen fra KMD til klyngeprogrammet foreslått videreført på 2020-nivå, mens bevilgningen fra NFDs budsjett er foreslått økt med 23 mill. kr., hvorav 20 mill. kr. er forbeholdt modne klynger.

FIN har spilt inn som forslag til statsbudsjettet for 2021 at bevilgningen til delprogram for modne klynger bør være på 150 mill. kr. For å være i stand til å starte opp programmet på en hensiktsmessig måte kan ikke bevilgningen være lavere enn 50 mill. kr.

Med vennlig hilsen,

Trine Ellingsen
Daglig leder, FIN